

Bahá'í-arar píndir og myrdir í Iran

Samfeløgini í Norðurlondum hava leingi havt varhugan av, at píning av Bahá'í fongum er vorðin rættiliga almenn í fongslum í Iran, men vit hava ikki vítað hvussu umfangandi og ógvísig hon er fyrr enn nú ígjøgnum bræv og frásagnir, ið Bahá'íum í Iran hefur eydnast at senda til vinir og ættarmenn í Vesturlondum.

Tá ið Bahá'í fýrisitingin í Iran var forboðin og loyst upp í august 1983, hildu nógvir Vesturlendingar, at nú fór stjórnin í

Teheran, undir leiðslu av Khomeini, at linka jagstránina av Bahá'íum í landinum. Tað hefur vist seg, at júst tað óvuta hefur hent. Sambært fýrisitingini, sum tann iranski dómsmálaráðharrin gav út, var Bahá'íum sýtt fyri at halda móti, luttaka í Bahá'í fýrisitingini ella at undirvisa og útbreiða trúgv sína. Bahá'íar lýddu hesa lóg og loystu beinanvegin upp Bahá'í fýrisitingina í Iran. Hóast teir, sambært hesi lóg, fingi loyvi sum einstaklingar at

laga seg eftir viðurskiftunum og reka sínar trúarlugu skyldur, settu myndugleikarnir so nógvar Bahá'íar sum møgulegt fastar, ið høvdu verið virknir í Bahá'í fýrisitingini. Nakrir av teimum hava longu verið avrættaðir, men man veit, at nærur 700 Bahá'íar, menn, konur og børn, eru í fongslu av trúarsakum og gjøgnum falskar ákæru hefur myndugleikunum eydnast at hindra nógvar av teimum at reka sínar trúarlugu

skyldur. Hetta er grovt brot á mannarættindarskrá Sameindu Tjóða. Tá ið avrættingar av Bahá'íum byrjaðu í Iran, vóru teir ákærdir fyri at vera njósarar fyri Russland, Israel og U.S.A., zionistar, narkotikuhandlarar o.a., men nú er ikki neyðugt við hesum fólksu ákærum longur og í dag eru Bahá'íar avrættaðir bert fyri at vera Bahá'íar.

Meira enn 90 tjóðarting runt um verðina og Europaráðið (Council og Europe) hava mótmælt teirri skelkandi og harðrendu víðferð, sum Bahá'íar í Iran fáa í dag og øll tey størstu dagblöðini í Vesturlondum hava eisini mótmælt harðliga, ímillum teirra New York Times í teimum oddagreinum. Har er vist á, at tann einasta brotsgerð, sum Bahá'íar eru sekið í, er at trúgva at sameining og sannur vinskapur er møguligur ímillum heimsins tjóðir — at teir meta kærleikan til mannaætina hægri enn alsik til føðlandið, at teir vilja leggja

rørsluna í Iran, hava verið dripnir og avrættaðir.

3. Myndugleikarnir hava tikið ognir og land frá fleiri hundrad familjum úti á bygd og fólkíð er ríkið í útleigd. Nógvar familjur hava liva undir ringum umstøðum í oyðimørkum. Fleiri børn hava mist mál- ið orsakað av tí sálarliga skelkinum tey fingi, tá ið familjan hjá teimum misti heimið.

4. Fleiri enn 10.000 Bahá'íar eru koyrdir úr arbeiði og fáa onga pensión og myndugleikarnir hava kravt tey at endurgjalda ávisan part av lønunum, sum tey hava fingið í gjøgnum fleiri ár.

5. Bahá'í studentar eru koyrdir úr lærðum háskulunum og øðrum skúlum.

6. Í flestum býum sleppa Bahá'í børn ikki at ganga í skúla og tí fáa tey onga almenna undirvísing.

7. Umleið 700 Bahá'íar eru í iranskum fonglum.

8. Lagnan hjá 40 Bahá'í-fongum er ókend, tí familjurnar hjá teimum sleppa ikki at vitja teir í fongslunum.

9. Bahá'í fangar í fongslunum Evin og GAWhar-dasht eru píndir uttan fyrilit og hesum royna myndugleikarnir at noyð teir til at víðkenna, at tei hava njósast fyri Ísrael ella arbeiði ímóti iranska statinum. Teir eru oftani bardir við el-kaðalum á iljarnar, upp til 400 slog, og síðani eru teir noyddir at ganga. Í Yazd og Mashad eru Bahá'í fangar bardir í andlitið og høvðið regluliga við tjúkkum plastslangum. Fleiri av teimum hava mist sjón og hoyrn og aðrir hava mist vitið. Fýra av hesum fongum vóru so illa víðfarnir, at teir doyðu. Fangar, sum doyggja í

fongslunum, eru grívnir uttan at familjan fær at vita av.

10. Iranska »løgreglan« leypur oftani á Bahá'í heim og eingin kann kenna seg tryggan á nátt ella degi. Tá ið »løgreglan« kemur til at handtaka onkran ávisan Bahá'í og hann er burturstaddur, taka teir ofta konu hansara ella børn sum gisla og ræna heimið.

11. Tá ið onkur úr Bahá'í familjuni er avrættaður ella fongslaður, eru allir aðrir limir í familjuni ríknir úr heiminum og kunna eisini taka við av klæðum ella øðrum, hóast tað er mitt um veturin.

12. Í tíðindunum frá BBC World Service tann 5. september var greitt frá, at 25 Bahá'í fangar verða avrættaðir ø Iran í næstum. Í løtuni er stóðan hjá Bahá'íum í Teheran, YAZD, Isfahan og Mashad sera hættislig og tað nýtast einki fyri Bahá'íar í hesum landspartum at appellera til dómsvaldið ella hægri myndugleikar.

Tað hefur vist seg, at tann iranska kollveltingarstjórnin fylgir við tí, sum verður sagt í Vesturlondum um stóðuna hjá Bahá'íum í Iran. Bahá'í í samfeløgini í Føroyum og aðrastaðni í Norðurlondum vóna, at almenningur og allar tær stjórnir og samfelagsbólkar, ið umhuga mannarættindi, fara at mótmæla harðliga, tí tað er í løtuni einasti møguleikin, sum sakleysir menn, konur og børn hava til at sleppa undan harðskapi, torturi og deyða í sinum egna landi.

Fýri Landskenslunvend Bahá'í í Føroyum
Edvard T. Jónsson

tíðina er rentan í vesturheiminum lækkað uttan at hetta hefur gjørt seg galdandi heima hjá okkum. Ein lækking í útlánsrentuni vildi ikki bara komið teimum til góðar, sum hava bygt ella ætla at byggja sethús. Hon vildi eisini havt stóran týðning fyri kappingarferi hjá føroyska vinnulívinum.

Siðani kunnu vit taka onnur øki, og eg kann nevna javnaðarfloksins uppskot um at broyta reglurnar um sjúkradagpening soleiðis at dagpeningurin verður lækkaður úr 80 uppí 90%, og at sjúkradagpeningur verður veittur frá fyrsta sjúkradeigi. Tað rættvisasta er sjálvandi at sjúkradagpeningurin verður 100%. Tað er so nakað annað. Eisini kann eg nevna floksins uppskot um hjálpi-ambóðsmiðstøð fyri brekað og floksins uppskot um at broyta lógina um iskoytisveiting til einkjur. Hetta seinasta varð samtykt. Somuleiðis kann eg nevna, at javnaðarflokkurin fleiri ferðir hefur skotið upp at áleggja landsstýrinum at fara undir samráðingar í felags sosialu nevndina við tí fyri eyga at fremja nýggjar hækkingar í fólka-, avlams- og einkjupensiónum v.m.

Á almannaøkinum kunnu vit eisini taka uppskot javnaðarfloksins um brennistudning til pensionistar og stakar upphaldarar. Hetta uppskot varð fyrstu ferð lagt fram av undanfarna landsstýri. Men í hesum valskeiðinum varð tað á fyrsta sinni lagt fram av javnaðarflokkinum. Vit kunnu somuleiðis taka lógina um stuðul til bjálving av húsum hjá pensionistum og nú til seinast uppskot javnaðarfloksins um samýsning fyri at ansa eldri og óhjálpnar heima. Hesi trý uppskotini eru øll samtykt.

Eitt uppskot frá javnaðarflokkinum um at áleggja landsstýrinum at gera uppskot til lóg um sosialar eindir er eisini samtykt í hesum valskeiði. Men tíverri hefur landsstýrið higtartil sovið á tí málinum. Endamálið við slikari lóg er at decentral-

isera almannaumsitingina, soleiðis at vit fáa smærri almennastovur knýttar at heilsumiðstøðunum úti um landið, og vildi hetta gjørt tað lættari hjá fólki at leita sær ráð.

Javnaðarflokkurin hefur eisini havt fleiri onnur sjálvstøðug uppskot fram. T.d. kann eg nevna uppskotið um at broyta kommunulekna skipanina soleiðis at Sandoyggin fær tveir kommunulekna. Eg kann nevna uppskotið um alment kunningarblað og uppskotið um bókaforlag. Eisini kann eg nevna uppskotið um kommunalan lánigrunn og uppskotið um kommunalan útjavningsgrunn. Hetta seinasta kundi avgjört verið við til at framt tað nógvar umrøddu bygdamenningina.

Eg haldi, at lögmaður í hesum valskeiðinum hefur fingið ein hóp av alternativum frá javnaðarfloksins síðu. Nú havi eg ikki nevnt øll tey broytingaruppskotini, sum javnaðarflokkurin hefur havt til tey ymisku uppskotini frá landsstýrinum, og sum samgongan ikki hefur lagt oyra til.

Av okkara mongu uppskotum fingi seks undirtøku og vórðu samtykt. Hesi vóru lógin fyri at ansa eldri og óhjálpnar heima, broyting í lógini um iskoytisveiting til einkjur, broyting í lógini um rentustudning til samansparing til sethúsa- og íbúðarbygging, lógin um stuðul til bjálving av húsum hjá pensionistum og uppskotið til samtyktar um at áleggja landsstýrinum at gera uppskot til lóg um sosialar eindir. Hetta eru vit takksamir fyri.

Øll hini uppskotini eg havi nevnt og mong onnur við fer javnaðarflokkurin at venda aftur til í einum komandi valskeiði, og tað uttan mun til um flokkurin kemur í samgongu ella í andstöðu eftir valið. Men helst vilja vit koma í samgongu, tí tá eru møguleikarnir fyri at fremja øll hesi skilagóðu uppskotini munandi betri enn í andstöðu.

Umstøðurnar í dag

Umstøðurnar hjá Bahá'íum í Iran í dag eru í stuttum hesar:

1. Siðani tann islamiska kollveltingin hjá Khomeini byrjaði hava meiri enn 300 Bahá'í heim verið rænd og síðani brend í øsku.

2. Næstan 200 Bahá'íar, flestir av teimum oddamenn innanfyri Bahá'í

Lesnaður
til alla
familjuna

